



Tantárgy neve / Course: A magyar oktatási rendszer	Kreditszám / Credit: 4
Oktató / Instructor: Nagy Péter Tibor	
Tanóra típusa / Type: kötelező	
Óraszám (félévi/heti) / Hours (per semester/week): 12L/30N	
Számonkérés módja (koll. / gyj.) / Requirements (exam/seminar grade): koll.	
Tantárgy tantervi helye (félév) / Course in the curriculum (semester): őszi félév	
Előtanulmányi feltételek / Prerequisite: nincs	
Tantárgyleírás / Course description: A tantárgy oktatásának célja: A hallgatók megismertetése a modern oktatási rendszerek általános jellemzőivel, és a mai magyar oktatási rendszer felépítésével, működésének legfontosabb tulajdonságaival, az egyes iskolafokokozatok és iskolatípusok sajátosságaival. A kurzus során ezeket a rendszerelemeket összefüggéseikben vizsgáljuk, vagyis egymásra épülésüket, egymásra hatásukat is elemezve, mint ahogyan a hazai oktatási rendszert is az EU, illetve a fejlett országok rendszereibe illeszkedve tekintjük értelmezhetőnek. Kurzustematika: 1. Az oktatási rendszer fogalma 2. Ferge Zs., M. Archer, B.R. Clark rendszer-elméletei, 3. Az európai kontinentális és az észak-amerikai oktatásügyi fejlődés eltérő útjai 4. A mai magyar köznevelési és felsőoktatási rendszer iskolafokozatai és –típusai, irányítása, finanszírozása, szabályozása nemzetközi összefüggésben. 5. Változások a rendszerváltás óta és az utóbbi tíz évben. Kompetenciák / Competencies: 1) Tudás / Knowledge: A hallgatók ismerik az oktatási rendszer fogalmát, valamint olyan kiemelkedő rendszerszociológusok elméleteit, mint Ferge Zsuzsa, Margaret Archer és Burton R. Clark. Képesek összehasonlítani az európai kontinentális és az észak-amerikai oktatási rendszerek fejlődési útjait és legfontosabb jellemzőit.	



Részletesen ismerik a mai magyar köznevelési és felsőoktatási rendszer iskolafokozatait, -típusait, irányítási és finanszírozási modelljeit, valamint a szabályozás főbb elemeit.

- 2) **Képesség / Skills:** A hallgatók képesek lesznek egy-egy oktatási jelenséget vagy döntést rendszerszintű összefüggéseiben vizsgálni, felismerve a politikai, gazdasági és társadalmi hatásokat. Képesek kritikusan elemezni a pedagógiai szakirodalmat, a hivatalos dokumentumokat és a sajtóban megjelenő, oktatással kapcsolatos információkat.
- 3) **Attitűd / Attitude:** Kialakul a hallgatókban a tudatos és felelős gondolkodás az oktatási rendszerben betöltött szerepükről, legyenek akár jövőbeli pedagógusok vagy szülők. Nyitottan állnak a különböző oktatásfilozófiai és rendszerszervezési modellek megismeréséhez és megvitatásához.
- 4) **Autonómia és felelősség / Autonomy and Responsibility:** A megszerzett tudás birtokában a hallgatók képesek lesznek önálló, megalapozott véleményt formálni az oktatási rendszerrel kapcsolatos kérdésekről, és felelősséget vállalnak a saját álláspontjukért.

Kötelező irodalom / Compulsory reading:

EURYDICE. Magyarország: az oktatási rendszer felépítése. 2020. január.

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/magyarorsz%C3%A1g/organisation-education-system-and-its-structure_hu

FAZEKAS Zs. A központ ellenében. Új tanév előtt: a digitális oktatás tapasztalatai a közoktatásban. Magyar Narancs, 2020. július 30. 12-14. o.

FORGÁCS A.: ISCED, az oktatás egységes nemzetközi osztályozási rendszere. In: OFI: Iskolarendszerek Európában, 2009.

<https://ofi.oh.gov.hu/isced-az-oktatas-egyseges-nemzetkozi-osztalyozasi-rendszere>

HALÁSZ G.: Az oktatási rendszer és funkciói. In: Halász G.: Az oktatási rendszer. Műszaki Könyvkiadó, Bp., 2001. 15 – 32. o.

KOZMA T.: IV/14. A kontinentális rendszer, és IV/15. Az atlanti rendszer. In Kozma T.: Az összehasonlító neveléstudomány alapjai. ÚMK, Bp. 2006. 221 – 260. o.

LUKÁCS P.: Egy megvalósult és egy tervezett reformról. Educatio, 2017/4., 557-566. o.

Európai Bizottság (2019) Oktatási és képzési figyelő 2019, Magyarország.

https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/et-monitor-report-2019-hungary_hu.pdf

VARGA J. (szerk.): A közoktatás indikátorrendszere, 2019. MTA KRTK-KTI. Bp., 2020.

https://www.mtaki.hu/wp-content/uploads/2020/01/A_kozoktatasi_indikatorrendszere_2019.pdf

(az előadásokon kijelölendő fejezetek)



Ajánlott irodalom / Recommended reading:

BALÁZS É.– KOCSIS M.– VÁGÓ I. (szerk.): Jelentés a magyar közoktatásról, 2010. OFI, Bp., 2011.
FAZEKAS K. – KÖLLŐ J. – VARGA J. (szerk.): Zöld könyv a magyar közoktatás megújításáért, 2008.
ECOSTAT, Bp., 2008.
FERGE Zs.: Az iskolarendszer és az iskolai tudás társadalmi meghatározottsága, Akadémiai Kiadó, Bp., 1976.
HAJDÚ T. et al: Az érettségi védelmében. MTA KTK, Bp., 2015.
Kockás könyv. Kiút az oktatási katasztrófából. CKP, H.n. 2016. december
KOZMA T.: Az összehasonlító neveléstudomány alapjai. ÚMK, Bp., 2006.
LUKÁCS P.: Színvonal és szelekció. Oktatáspolitikai elemzés. Educatio, Budapest, 1991.
RADÓ P.: Az iskola jövője. Noran Libro, Bp., 2017.
Szárny és teher. Fehér könyv az oktatásról. Haza és haladás Alapítvány, 2013.
SZÜDI J.: Csináljunk rossz iskolát! WJLF, Bp., 2019.

Számonkérés, követelmény / Evaluation, requirements: A kötelező irodalom és az előadások anyagának ismerete a szóbeli vizsgán. A vizsgára bocsátás feltétele az órák legalább 80 százalékán való jelenlét, és a félév során egy egyeztetett témájú házi dolgozat elkészítése, ill. ismertetése. A dolgozat minősége beszámít a vizsgajegybe.

Az értékelés módszere és rendszere / Assessment methods and its system: szóbeli vizsga és dolgozat

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat) / Subject supervisor (name, position, academic degree): -

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak(név, beosztás, tud. fokozat) / Instructors involved in teaching the course, if any (name, position, academic degree): -